

Ugrasmidler i potet

Rolf Skuterud, *Planteforsk Plantevernet*

E-post: arne.stensvand@planteforsk.no

Sammendrag

Handelspreparatene Fenix, Titus 25 DF og Agil 100 EC ble i 1996 godkjent mot ugras i potetåker. Disse preparatene virker mot ulike ugrasarter. Delvis supplerer de virkeområdet til tidligere godkjente preparat slik at flere ugrasarter kan holdes under kontroll. Preparatene kan brukes alene, eller i kombinasjon med allerede godkjente preparat. Erfaringen etter første brukssesong er god.

FENIX - virksomt stoff aklonifen

Preparatet er gruppert i fareklasse B. Det er flytende, og skal sprøytes ut på oppspirt ugras før potetene spirer. Sprøyting etter oppspiring av potetene vil skade potetene kraftig. Preparatet bindes godt i det øvre jordlaget. Det er ikke noen problemer for etterfølgende kulturer.

Fenix virker godt mot en rekke av de vanligste ugrasartene. I tillegg har det god virkning på klengemaure. Virkningen er forøvrig litt dårlig mot balderbrå, då og åkersvineblom. Der disse artene dominerer anbefales en tankblanding med Sencor (virksomt stoff metribuzin). I forsøkene har Fenix gitt samme meravling som tidligere godkjente preparater.

Titus 25 DF - virksomt stoff rimsulfuron

Preparatet er gruppert i fareklasse C, og er et lavdosemiddel. Det har samme virkemåte i plantene som Glean og Granstar. Alle disse preparatene dreper ugraset ved å hindre danning av forgreina aminosyrer i de arter som påvirkes. Rimsulfuron brytes relativt raskt ned, men i sprøyteåret anbefales bare høstkorn og gjenlegg som etterfølgende kulturer. For påfølgende år står en fritt med hensyn til valg av kultur.

Titus virker både mot frøgras, inkludert klengemaure, og mot kveke. Virkningen mot kveke er imidlertid noe dårligere enn for Focus Ultra (virksomt stoff sykloksydin). I tillegg til virkning på frøgras og kveke har Titus en klart dempende effekt på åkerdylle, åkertistel og andre tofrøblada rotugas. Det er altså et svært allsidig virkende middel. De svake punktene i virkeområdet er først og fremst meldestokk, tungras og åkerstemorsblom. Mot arter som er vanskelige å bekjempe, får en likevel ofte en klar reduksjon i vekst. Ugraset konkurrerer dermed dårligere med potetplantene om vekstbetingelsene. Brukt alene skal Titus sprøytes ut i to omganger, og sprøytestadiet bestemmes av

ugrasets og ikke potetenes utviklingsstadium. Potetene tåler godt sprøyting, også etter oppspiring, selv om de kan få en forbigående gulning på riset. Første sprøyteid er når frøgraset har spirt og har inntil 2 varige blad. På større ugras blir virkningen dårlig. Andre sprøyting skal foretas 7 til 10 dager senere. Titus skal alltid tilsettes Citowett eller DP-klebemiddel.

Hvis det er mye av frøgrasarter som er vanskelige å bekjempe med Titus, kan en redusert dose Sencor før oppspiring av potetene etterfulgt av Titus 7-10 dager senere være et godt alternativ.

Ved bruk av Titus på arealer med både frøgras og rotugas sprøytes første gang på frøbladstadiet til frøgraset, mens andre sprøyting foretas 2-3 uker senere. I forsøkene har Titus gitt samme meravling som tidligere godkjente preparater.

AGIL 100 EC - virksomt stoff propakvizafop

Preparatet er først og fremst et kvekemiddel, men det har også en dempende effekt på tunrapp. Det er godkjent blant annet i potetåker, og er gruppert i fareklasse B. Bruksmåte og virkning svarer i store trekk til det en finner for Nabu-S (virksomt stoff setoksydim) og Focus Ultra. AGIL kan forårsake noen klorotiske flekker på de bladene som utvikler seg lite etter sprøyting. Dette ser ikke ut til å ha noen betydning for avlingen.

Valg av preparat

Generelt er det en fordel å ha mange preparat å velge mellom når en skal sprøyte i en kultur. For inneværende sesong er det godkjent hele 11 ulike ugrasmidler for bruk i potet. Foruten at de nyeste preparatene virker mot en del ugrasarter som har vært vanskelige å bekjempe fram til nå, har de en bedre miljøprofil enn noen av de etablerte

preparatene. Det er derfor ønskelig at disse nykomlingene også tas i bruk. Prøv gjerne litt i det små til å begynne med for å vinne erfaring.

Ariane S og **Starane 180** er relativt nylig godkjent for bruk i kornåker, og **Matrigon** mot korgblomstra ugras i noen korsblomstra kulturer. Alle disse preparatene inneholder midler som brytes raskt ned i jord, men seint i organisk materiale. Dersom en dyrker korn eller korsblomstra vekster som forkultur for potet, må en høstpløye for å være sikker på å unngå skade på potetene av disse preparatene påfølgende år.

Delte doser i potetåkeren

For alle de omtalte preparater står doser og bruksmåter godt beskrevet på etikettene. Derfor nevnes dette ikke i denne sammenheng. Fram til nå har det i potetåkeren vært vanlig og oftest tilstrekkelig å sprøyte bare en gang med ett middel mot frøugras. Igangværende forsøk tyder på at det i framtiden blir mer vanlig å kombinere flere midler, samt å sprøyte flere ganger også mot frøugras. Selv om arbeidsmengden dermed øker, så ser det ut til at en får bedre virkning ved mindre innsats av plantevernmidler.

Mekanisk ugraskamp

En skal heller ikke glemme at potetåkeren er den kulturen hvor forholdene ligger best til rette for en mekanisk ugraskamp. Resultatet er riktignok sterkt avhengig av nedbørsforholdene. Ofte vil imidlertid 2 radrensinger kombinert med en slutthyping på ca. 20 cm ris klare å holde ugraset på et akseptabelt nivå. Selv om en velger å sprøyte, bør en foreta en sein slutthyping. Denne vil redusere mengden av overlevende ugras og trolig også andelen av grønne knoller.